

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**27 жовтня 2022 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 27 жовтня 2022 р., м. Мукачево. – 279 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол №6 від 24 листопада 2022 р.)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ

Renkas J. IS ACCOUNTING THEORY A SCIENCE?	16
Rudžionienė K., Jusevičiūtė M. MANDATORY DISCLOSURE OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN LITHUANIA	18
Бабіч В.В., Максименко Д.В. АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ДОСЯГНЕННІ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ ПІДПРИЄМСТВА	19
Баланюк І.Ф., Іванюк Г.-Ю.В., Андрейчук Р.В. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ	20
Богомольний М.О., Головачко В.М. ПОКАЗНИКИ АНАЛІЗУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	22
Бодряков В.В., Королович О.О. ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	25
Бразілій Н.М., Крот Ю.М. ОСНОВНІ ПРИЧИНИ БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ ТА РОЗРАХУНКІВ КОРИГУВАННЯ ПДВ, ТА ЇХ НАСЛІДКИ	28
Букієвський Р.С., Ліба Н.С. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ЩОДО НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ: ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ	31
Гавриленко В.О., Гавриленко Я.В. КОНТРОЛЬ РОБОЧОГО ЧАСУ ПРАЦІВНИКІВ НА ДИСТАНЦІЙНІЙ РОБОТІ	33
Головачко В.В., Головачко В.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВОЇ ОРЕНДИ	36
Дідренц А.О., Максименко Д.В. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	39
Заяць О.Є. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	41
Зозуляк М.М., Зозуляк Д.І. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК У ПРИВАТНІЙ МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ	43
Іванчишина Т.С., Максименко Д.В. УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ВИТРАТАМИ	46
Казинці Н.П., Максименко Д.В. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ	48
Кельман А.М., Головачко В.М. ШЛЯХИ ТА ФАКТОРИ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	50

Букієвський Ростислав Сергійович,
здобувач освіти ОС «Магістр»,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Ліба Наталія Степанівна,
д.е.н., професор, професор кафедри
обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЩОДО НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ: ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ

Розвиток економіки у ХХІ столітті характеризується тим, що визначальним активом в діяльності підприємств, який дозволяє їм приносити прибуток, є знання. Формою реалізації таких знань на рівні суб'єктів господарювання є нематеріальні активи.

У працях Пушкарка М.С. Мельника В.Г. Наводиться методологія організації обліку нематеріальних активів, і зазначається що нематеріальні активи – це вартість документально оформлених прав користування землею, водою, іншими природними ресурсами, а також патенти, авторські права і товарні знаки, програмне забезпечення комп'ютерної техніки тощо [1].

У бухгалтерському обліку нематеріальними визнаються лише такі активи, право на користування якими придбано в інших суб'єктів або, які створені самим підприємством і здатні забезпечувати у майбутньому економічні вигоди, тобто нематеріальними активами мають бути придбані або створені самим підприємством права, що можуть бути: – використані окремо або разом з іншими активами для виробництва товарів (надання послуг), призначених для реалізації; – використані в обмін на інші активи; – використані для погашення заборгованості; – розподілені між власниками підприємства; – використані у господарській діяльності підприємства, спрямованій на отримання прибутку.

Відтак, згідно із п. 9 П(С)БО 8 витрати, що не можуть бути капіталізовані як нематеріальні активи, не визнаються активом, а підлягають відображенню у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені, зокрема: – витрати на дослідження; – витрати на рекламу та просування продукції (товарів) на ринку; – витрати на створення, реорганізацію та переміщення підприємства або його частини; – витрати на підвищення ділової репутації підприємства тощо.

У майбутньому, коли підприємство працюватиме прибутково, воно має право прийняти рішення, щодо нематеріального активу, якщо такі об'єкти більше не відповідають критеріям його визнання (відсутня ймовірність отримання майбутніх економічних вигід, пов'язаних із використанням об'єкту нематеріальних активів, і його собівартість більше не може бути достовірно визначена). Тоді витрати, пов'язані зі створенням такого нематеріального активу списуються на витрати періоду і вплинуть на надмірно великий прибуток у бік його зменшення. Максимальне розкриття всіх методологічних засад і принципів, які використовує підприємство для обліку і відображення в фінансовій звітності нематеріальних

активів, відображається в Наказі про облікову політику. Основними елементами відображення є [2]:

1. Умови збільшення первісної вартості об'єктів нематеріальних активів. Відповідно до п. 18 П(С)БО 8 «Нематеріальних активів», первісна вартість нематеріальних активів збільшується на суму витрат, пов'язаних з удосконаленням цих нематеріальних активів і підвищенням їхніх можливостей і терміну використання, які сприятимуть збільшенню первісно очікуваних майбутніх економічних вигод. При використанні нематеріального активу в господарській діяльності підприємство може зазнати витрат, що будуть підтримувати актив у робочому стані або модернізувати його.

2. Порядок визначення ліквідаційної вартості нематеріальних активів. Згідно з п. 28 П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», під час розрахунку вартості, яка амортизується, ліквідаційна вартість нематеріальних активів прирівнюється до нуля, крім випадків: коли існує невідмовне зобов'язання іншої особи щодо придбання цього об'єкта наприкінці терміну його корисного використання; та / або коли ліквідаційна вартість може бути визначена на підставі інформації наявної на активному ринку й очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці терміну корисного використання цього об'єкта.

3. Встановлення груп (класифікація) нематеріальних активів для їх переоцінки. В П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» та Податковому кодексі України надано чітку класифікацію нематеріальних активів для цілей бухгалтерського обліку за групами, що обмежує вільні дії підприємства при групуванні нематеріальних активів, зокрема: права користування природними; права користування майном; права на комерційні позначення; права на об'єкти промислової власності; авторське право та суміжні з ним права; незавершені капітальні інвестиції в нематеріальні активи; інші нематеріальні активи.

4. Порядок встановлення зміни терміну корисного використання нематеріальних активів. Відповідно до П(С)БО 8 «Нематеріальні активи» та Методичних рекомендацій № 1327, термін корисного використання нематеріального активу переглядають наприкінці звітного періоду, якщо в наступному періоді очікуються зміни терміну корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод. Враховуючи цю норму законодавства, вважаємо за доцільне в наказі про облікову політику підприємства зазначити, як буде здійснюватися порядок зміни терміну корисного використання нематеріальних активів.

5. Порядок застосування методики визначення суми втрат від зменшення корисності нематеріальних активів (особливо нематеріальних активів з невизначеним терміном корисного використання і невикористовуваних нематеріальних активів) та порядок визначення вигід від відновлення корисності нематеріальних активів регламентування яких здійснюється відповідно до П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів».

6. Порядок відображення результатів переоцінки нематеріальних активів у регістрах аналітичного обліку. Згідно з П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», відомості про зміни первісної вартості та суми накопиченої амортизації

нематеріальних активів заносять до реєстрів їх аналітичного обліку. Відповідно до затверджених «Типових форм первинного обліку об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів», реєстром аналітичного обліку нематеріальних активів є Інвентарна картка обліку об'єкта інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (ф. № НА-2), в якому не знайшла відображення інформація щодо результатів щорічної переоцінки. Тому в наказі про облікову політику підприємства доцільно зазначити наступне. Результати переоцінки нематеріальних активів відображати в реєстрах аналітичного обліку нематеріальних активів. Для цього в реєстрах аналітичного обліку (інвентарних картках ф. № НА-2) додатково визначати щорічну суму переоцінки (дооцінки або уцінки), а також переоцінену вартість об'єкта нематеріальних активів.

Таким чином, ключове місце в обліковій політиці щодо нематеріальних активів має посідати інформація про вибір підприємством з низки альтернативних рішень, дозволених ПСБО 8. Безальтернативні рішення є обов'язковими до застосування, тому наведення їх в тексті облікової політики не матиме інформаційної цінності. Однак фінальна позиція щодо наповнення облікової політики – це внутрішнє рішення кожного окремого підприємства з огляду на специфіку діяльності та фактично наявні нематеріальні активи.

Список використаної літератури:

1. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік: підручник / Р.Ф.Бруханський. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 480 с.
2. Лепетан І. М., Лаврова М. Р. Визнання нематеріальних активів у обліковій політиці підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 12. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7488> (дата звернення: 12.10.2022).

Гавриленко Валентина Олександрівна

д.е.н., професор кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаського державного технологічного університету,

Гавриленко Яна Валеріївна

аспірант кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаського державного технологічного університету

КОНТРОЛЬ РОБОЧОГО ЧАСУ ПРАЦІВНИКІВ НА ДИСТАНЦІЙНІЙ РОБОТІ

Нові реалії господарювання українських підприємств в умовах пандемії, війни та незадовільної епідеміологічної ситуації в країні кардинально змінили формат роботи, який, в першу чергу, пов'язаний з впровадженням для окремих категорій працівників дистанційної роботи. Відповідно перед власниками та керівництвом підприємств постало питання як в таких умовах забезпечити функціонування бізнес-процесів і при цьому забезпечити належний контроль відпрацьованого часу працівниками, щоб зберегти ефективність та якість виконаної роботи.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>